

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2025-2026 / ETAPA I – 9 decembrie 2025
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA A V-A

Numele:
Prenumele:.....
Școala: / Clasa:
Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al elevului:.....
Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al profesorului mentor:.....

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele pentru a putea rezolva cerințele legate de acestea, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. Prima carte pe care am ținut-o în mâini și am parcurs-o din scoarță în scoarță a fost *Abecedarul*. [...]

Mama mea își făcuse educația într-un pension german (și visa să facă din mine o domnișoară de pension care vorbește limbi străine, cântă la pian, pictează peisaje edulcorate* și brodează la gherghef); citea mult, în special literatură germană. Și-i plăcea să povestească, era o bună naratoare. Îmi povestea mie, pe înțelesul meu, toate piesele de teatru și operele pe care le văzuse cât locuise la București, și toate romanele, ba chiar și poeziile pe care le citea. Primul meu contact cu poezia s-a produs chiar înainte de a învăța să citesc. Mama îl adora pe Eminescu – era o fană înflăcărată, așa spune azi. Cânta, acompaniindu-se la pian, *Mai am un singur dor* și *Somnoroase păsărele*. Și pe mine m-a învățat să recit papagalicește, nu poezioara *Cățeluș cu părul creț*, ci părți din *Scrisoarea a III-a*. Mă pune să recit, în fața musafirilor, fragmentul înfruntării dintre Baiazid și solul de pace trimis de Mircea. Și nu înțelegeam în ruptul capului de ce când declaram patetic* „Iată vine un solz de pește c-o năframă-n vârful de băț...” lumea izbucnea în râs. *Solz de pace* nu însemna nimic pentru mine, pe când *solz de pește* avea sens.

Din piesele de teatru povestite și repovestite de mama, urmăream cutremurată destinul tragic al lui *Don Carlos* de Schiller, compăttimeam amarnic cu Margareta din *Faust*, mă identificam cu Julieta, ba chiar eram îndrăgostită de Romeo, râdeam amuzată de *Tartuffe*. Dar cel mai mult îmi plăceau romanele pe care mi le povestea mama de câte șapte-opt ori. Fiecare povestire începea invariabil cu „Acțiunea se petrece la...”, după care îmi înșira și îmi portretiza personajele. Așa am citit, cu urechile, încă de la o vârstă timpurie, *Muntele vrăjit* și *Casa Buddenbrook*, *Profesorul Unrat* (completat cu filmul *Îngerul Albastru* pe care-l văzuse mama); *Cartea de la San Michele* de Axel Munthe (noi îi ziceam Munte, ca Ceahlăul); cincizeci de ani mai târziu, aveam să vizitez vila de la San Michele, cu o senzație de *déjà vu*; *Citadela* lui Cronin; *Povestea lui Peter Schlemil* de Chamisso, și nu înțelegeam de ce-i mai trebuia diavolului umbra lui Peter, când cumpărase întreg sufletul savantului Faust.

Singura carte pe care mama nu mi-a putut-o povesti, declarându-mi că nu a înțeles-o deloc, a fost tocmai cea a fiului domnului Blecher din Roman, proprietarul magazinului mirific unde îmi plăcea să o însoțesc, pentru că soarele aprindea mici curcubeie scânteietoare în rafturile de sticlă și în șirurile de vase și pahare de cristal irizat. [...]

De îndată ce am fost în stare să citesc singură, am plonjat în *Scufița Roșie* și *Fetița cu chibrituri* a lui Andersen. *Scufița Roșie* nu mă prea entuziasma, dar *Fetița cu chibrituri*, care-și încălzea, la colțul străzii, degetele înghețate la flacăra unui chibrit, îmi storcea lacrimi!

Antoaneta Ralian, *Toate m-au apprivoizat** (fragment)

* *edulcorat*: atenuat, îndulcit;

* *patetic*: plin de patos, care înduioșează;

* *apprivoizat*: de la verbul francez *apprivoiser*, a îmblânzi.

B. A fost odată o poveste cu o bunică, o nepoată, un vânător și un lup. Povestea care urmează este altfel: cu o bunică, o nepoată, un vânător și un lup, dar... și cu o umbrelă!

Iar umbrela este foarte importantă.

Într-o zi, îngrijorată că nu mai primise de o săptămână nicio veste de la bunica, Scufița Roșie a rugat-o pe mama să pregătească un coș cu bunătăți pentru bunicuța, ca a doua zi în zori să i-l ducă și să afle ce s-a întâmplat.

Scufița Roșie s-a trezit dis-de-dimineață să se pregătească de plecare. Era o dimineață întunecată de toamnă, vântul fugărea pe cer nori cenușii și printre ei nu răzbătea nicio rază de soare.

— Cred că va ploua, spuse mama cu teamă.

— Chiar dacă va ploua, eu tot mă duc, răspunse Scufița Roșie gata de plecare. **IMI IAU UMBRELA!**

— Dar știi, îi spuse mama, să nu...

— ... să nu mă opresc prin pădure după zmeură și flori că dau de lup, completă Scufița Roșie și o porni la drum.

Nori negri se îmbulzeau pe cer și ea mergea cât putea de repede. Nu se uita nici în stânga, nici în dreapta, de teamă să n-o apuce ploaia.

Când ajunse în locul unde drumul urca direct spre pădure și se putea zări pe coama dealului căsuța bunicii străjuită de cei trei stejari bătrâni, Scufița Roșie se opri câteva clipe să-și tragă răsuflarea. Se bucură că mai avea puțin de mers, dar când s-o pornească mai departe, apăru în calea ei o arătare ciudată și fioroasă. Se strecura alene dintr-un tufăriș, gâfâind din greu la fiecare mișcare. Își târa anevoie burta umflată, care atârna de atâta greutate, măturând țărâna cu ea. [...]

Cerul se întunecase a ploaie de părea că se înserase în plină amiază și nu se putea vedea prea bine.

Francisca Stoenescu, *Ana și lupul. Scufița Roșie pentru cititori profesioniști* (fragment)

C. Bărbatul în costum maro dădu din picioare nerăbdător și tuși zgomotos.

— Hei, zurbagiule, credeam că ai spus că ne vei ajuta!

— Scuze, spuse Rufus. Doar că n-am văzut niciodată...

Se uită la o serie de imagini înrămate ce erau agățate pe peretele de lângă șemineu. Imaginile fuseseră desenate de mama bunicului Jack, celebra autoare de cărți pentru copii Carson Sweete Collins. Acestea înfățișau zâne cu păr auriu și aripi transparente de libelulă cocoțate pe marginile florilor roz. Acele creaturi suple nu semănau deloc cu grămada pestriță din fața sa, cu aripile viguroase și membrele noduroase și totuși – cum altcumva ar fi trebui să le numească?

— Zâne, spuse femeia cu păr alb. Suntem zâne americane cu sânge verde.

Aceasta rânji cu viclenie.

— Nu arătăm ca în imagini, nu-i așa? Bănuiesc că nu suntem suficient de frumoase pentru cărțile cu povești.

— Oooo! scoase un tril, cu voce ascuțită, bărbatul în costum maro. Uită-te la mine, sunt o zână cu aripi de borangic! Iată-mă, presar sclipici și fericire!

Dashka Slater, *Cartea greșelilor fatale* (fragment)

STANDARD

- 1.** Conform informațiilor prezentate în textul **A**, poezia pe care autoarea o recită în fața musafirilor este:
 - a. *Mai am un singur dor;*
 - b. *Cățeluș cu părul creț;*
 - c. *Somnoroase păsărele;*
 - d. *Scrisoarea a III-a.*

- 2.** După cum reiese din textul **A**, locul vizitat de autoare, care are legătură cu lecturile din copilărie, este:
 - a. Ceahlău;
 - b. San Michele;
 - c. București;
 - d. Citadela.

- 3.** Scufița Roșie, personajul din textul **B**, vorbește cu:
 - a. o prietenă;
 - b. mama ei;
 - c. bunica ei;
 - d. un lup.

- 4.** După cum reiese din textul **B**, fetița se pregătește de plecare:
 - a. dimineața;
 - b. la amiază;
 - c. seara;
 - d. noaptea.

- 5.** Aripile zânelor din textul **C** sunt:
 - a. albe;
 - b. roz;
 - c. transparente;
 - d. maro.

- 6.** O idee principală care se desprinde din textul **C** este:
 - a. Rufus este uimit de ceea ce descoperă.
 - b. Mama bunicului Jack a fost ilustratoare de cărți.
 - c. Bărbatul cu costum maro începe să țipe.
 - d. Zânele americane au sângele verde.

- 7.** Sinonimul potrivit pentru cuvântul subliniat în secvența: *Nori negri se îmbulzeau pe cer și ea mergea cât putea de repede.* este:
 - a. se agitau;
 - b. se adunau;
 - c. se zguduiau;
 - d. se risipeau.

- 8.** Antonimul potrivit pentru cuvântul subliniat în secvența: *mă identificam cu Julieta, ba chiar eram îndrăgostită de Romeo, râdeam amuzată de Tartuffe.* este:
- înveselită;
 - întristată;
 - înfricoșată;
 - surprinsă.
- 9.** Seria în care toate cuvintele sunt așezate în ordine alfabetică este:
- pian, povestea, pictează, nimic;
 - declamam, înfruntării, izbucnea, solz;
 - carte, cânta, chiar, cred;
 - amarnic, azi, autoare, apăru.
- 10.** Numărul de sunete este redat prin același număr de litere pentru cuvintele din varianta de răspuns:
- tragic, recit;
 - ciudată, fioroasă;
 - aceasta, izbucnea;
 - chiar, citesc.
- 11.** Seria care conține cuvinte din câmpul lexical al *elementelor naturii* este:
- curcubeie, sticlă, bătrâni, pădure;
 - vânt, nori, pădure, stejari;
 - tufăriș, soare, literatură, peisaje;
 - flacăra, deal, solz, cer.
- 12.** Verbele subliniate în secvența: *Singura carte pe care mama nu mi-a putut-o povesti, declarându-mi că nu a înțeles-o deloc, a fost tocmai cea a fiului domnului Blecher din Roman, proprietarul magazinului mirific unde îmi plăcea să o însoțesc, pentru că soarele aprindea mici curcubeie scânteietoare în rafturile de sticlă și în șirurile de vase și pahare de cristal irizat.* au, în dicționar, formele:
- (a) înțelegea, (a) fii, (a) însoții, (a) aprinde;
 - (a) înțelege, (a) fi, (a) însoți, (a) aprinde;
 - (a) înțelege, (a) fii, (a) însoți, (a) aprinde;
 - (a) înțelege, (a) fii, (a) însoții, (a) aprinde.
- 13.** Apare un enunț în care există un verb la viitor în varianta de răspuns:
- *Scuze, spuse Rufus. Doar că n-am văzut niciodată...*
 - *Nu arătăm ca în imagini, nu-i așa?*
 - *Cred că va ploua, spuse mama cu teamă.*
 - *Dar cel mai mult îmi plăceau romanele [...].*
- 14.** Numărul verbelor din secvența: *Se bucură că mai avea puțin [...], dar când s-o pornească mai departe, apăru în calea ei o arătare ciudată și fioroasă. Se strecura alene dintr-un tufăriș, gâfâind din greu la fiecare mișcare.* este:
- trei;
 - patru;
 - cinci;
 - șase.

- 15.** Verbul subliniat în secvența: *Bărbatul în costum maro dădu din picioare nerăbdător și tuși zgomotos.* are persoana și numărul:
- a. a III-a, singular;
 - b. a III-a, plural;
 - c. a II-a, singular;
 - d. a II-a, plural.
- 16.** Verbele subliniate în secvența: *Fiecare povestire începea invariabil cu „Acțiunea se petrece la...”, după care îmi înșira și îmi portretiza personajele.* au, la aceeași persoană, dar la numărul plural, timpul viitor, formele:
- a. va începe, va înșira;
 - b. vor începe, vor înșira;
 - c. au început, au înșirat;
 - d. ar fi început, ar fi înșirat.

EXCELENȚĂ

- 17.** Următoarele evenimente apar în textul **B**: **1.** Scufița Roșie se oprește pe coama dealului. **2.** Fetița menționează pericolele care o pândesc pe drum. **3.** Fetița își ia umbrela. **4.** O arătare feroasă apare înaintea fetei. **5.** Scufița Roșie este îngrijorată de lipsa veștilor de la bunica ei. Ordinea în care au loc aceste evenimente este indicată corect în varianta de răspuns:
- a. 1-2-3-4-5;
 - b. 2-1-3-5-4;
 - c. 5-3-2-1-4;
 - d. 3-2-1-5-4.
- 18.** Se dau următoarele afirmații: **1.** În text, sunt menționate titlurile câtorva texte literare.; **2.** Textul surprinde aspecte imaginate de un autor.; **3.** În text, sunt menționate aspecte neobișnuite referitoare la aspectul unor personaje. Sunt corect asociate afirmațiile cu textele-suport în varianta de răspuns:
- a. 1 – textul A; 2, 3 – textul B și textul C;
 - b. 1, 2 – textul A; 2, 3 – textul B și textul C;
 - c. 1 – textul A și textul C; 2 – textul A și textul C;
 - d. 1, 3 – textul A; 2 – textul B și textul C.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.